

Recenze

Miroslav NOVÁK et al., Úvod do studia politiky, Praha: Sociologické nakladatelství Slon, 2019, 921 s., 2. rozšířené a doplněné vydání, ISBN 978-80-7419-263-0.

O politologickou literaturu, původní i překladovou, u nás není nouze, nicméně tato recenzovaná kniha nepochybně patří mezi nejlepší díla svého druhu, o čemž svědčí i její druhé vydání. Skupinu autorů tvoří významní docenti a profesori nejen politologie, ale i řady dalších věd, ze sociologů je zde např. zastoupen již zesnulý prof. Miloslav Petrusek. Kolektiv šestnácti autorů vedl prof. Miroslav Novák, který se r. 2004 stal prvním univerzitním profesorem na Univerzitě Karlově v Praze, v letech 2006–2009 byl rektorem CEVRO Institut (School of Political Studies) v Praze a od r. 1998 přednášel také na řadě západních vysokých škol jako hostující profesor, jako takový je tedy nepochybně nejvýznamnějším českým politologem. V této knize je kromě úvodu do politologie také autorem pojmového úvodu do komparativní politologie a kapitol o stranách a stranických systémech a o empirických teoriích demokracie. Dílo, které prof. Miroslav Novák redigoval, patří nejen k nejobsáhlejšímu, ale také k nejsystematičtěji zpracovaným počinům české i světové politologie.

Předmětné dílo o politologii je výsostně systematické, to je jeho nejpodstatnější znak jak co do logické kontinuity výkladu, tak i ve strukturování možných kontextů. Najdeme zde příspěvky různých pro politologii pomocných věd (psychologie, antropologie, právo, geografie, ekonomie, historie a ovšem i filosofie – úvod do politické filosofie). Vynikající a v mnoha směrech jedinečný je pohled na „vybrané podobory politické vědy“, jako je úvod do mezinárodního práva, veřejné politiky, správní vědy a další. Obsáhlý je také soustavný přehled kvalitativních a kvantitativních metod politické vědy s přílohou o nástrojích měření volebních výsledků a „vlastností stranických systémů“. Dalším tematickým celkem, zabírajícím téměř polovinu celkového rozsahu díla, jsou „velká témata politiky“, tedy strany a stranické systémy, druhy volebních systémů, „formování moderního národa v Evropě“, samozřejmě sem patří i téma demokracie (její teorie i praxe) a nedemokratických politických režimů (totalitární, autokratické a další druhy režimů). Knihu uzavírá nepochybně aktuální téma „politické korupce a politického klientelismu“. Mimořádně zajímavá a ojedinělá je pronikavá analýza prof. Miroslava Nováka, co je to vůbec politika, co je politická teorie a co je předmětem politické vědy (její dvě pojetí), zahrnující pozoruhodnou úvahu o rozdílu mezi politikem a úředníkem a „snahách o jeho zrušení“.

Milan Nakonečný
(TF JU, nakonecny@tf.jcu.cz)